

УДК 336.7

DOI <https://doi.org/10.32782/pdau.eco.2025.4.15>

ФІНАНСОВИЙ КОНСАЛТИНГ ЯК СТРАТЕГІЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ ПІДВИЩЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ТА ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ: СИСТЕМНИЙ АНАЛІЗ ТА ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ РЕГУЛЮВАННЯ

Аранчій Валентина Іванівна

кандидат економічних наук, професор,
професор кафедри фінансів, економічних досліджень і туризму,
Полтавський державний аграрний університет
ORCID ID: 0000-0002-7391-2882

Капаєва Людмила Миколаївна

кандидат економічних наук, доцент,
професор кафедри фінансів, економічних досліджень і туризму,
Полтавський державний аграрний університет
ORCID ID: 0000-0001-5098-7147

У статті фінансовий консалтинг розглядається як стратегічний інструмент розвитку фінансової грамотності населення, фінансової стійкості бізнесу та фінансової безпеки держави. Визначено його сутність, як консультативну діяльність у сфері фінансів, спрямовану на комплексне вирішення фінансових проблем клієнта. Підкреслено його значення для суб'єктів бізнесу як важливу умову ефективного функціонування, внаслідок того, фінансовий консультант активно впливає на фінансові результати клієнта, сприяючи збільшенню прибутковості та пошуку невиявлених резервів. Дослідження змісту консалтингу дозволило виділити його комплексний характер та основні види і напрямки. Систематизація фінансового консалтингу дозволила виділити корпоративний (підвищення якості управління фінансами, оптимізація оподаткування, аутсорсинг, залучення інвестицій) та особистий консалтинг (формування фінансової подушки, інвестиційне планування). Визначено ключові функціональні напрямки фінансового консалтингу в сучасному бізнесовому середовищі, які включають управління ризиками, фінансово-інвестиційний консалтинг та антикризовий консалтинг, попит на який значно зріс внаслідок військових дій в Україні. На мікрорівні фінансовий консалтинг є важливим доповненням до програм фінансової грамотності НБУ, забезпечуючи якість особистих фінансових рішень та знижуючи інформаційну асиметрію щодо фінансового середовища. Визначено, що розвиток консалтингового середовища ринку стримується відсутністю профільного законодавства, фрагментованістю правового поля та відсутністю універсального механізму ліцензування чи обов'язкової сертифікації для фінансових консультантів. Проаналізовано міжнародний досвід фінансового консалтингу, який демонструє необхідність фідучіарного обов'язку та єдиного регуляторного нагляду. Обґрунтовано стратегічні шляхи вдосконалення фінансового консалтингу, які мають передбачати: прийняття профільного закону; запровадження національної системи обов'язкової сертифікації, інтеграцію консалтингу в політику відновлення через цільове субсидування витрат бізнесу на залучення послуг фінансового консалтингу. Інституціоналізація фінансового консалтингу є необхідною передумовою для підвищення добробуту населення, ефективності бізнесу та фінансової безпеки країни.

Ключові слова: фінансовий консалтинг, фінансова стабільність, фінансова безпека, фідучіарний обов'язок, сертифікація, антикризове управління.

Valentyna Aranchii, Liudmyla Kapaieva
Poltava State Agrarian University

FINANCIAL CONSULTING AS A STRATEGIC TOOL FOR ENHANCING FINANCIAL STABILITY AND FINANCIAL SECURITY OF UKRAINE: SYSTEMIC ANALYSIS AND WAYS TO IMPROVE REGULATION

The article considers financial consulting as a strategic tool for developing financial literacy among the population, financial stability of businesses, and financial security of the state. It defines its essence as advisory activities in the field of finance aimed at comprehensively solving clients' financial problems. Its importance for business entities as an important condition for effective functioning is emphasized, as a result of which a financial consultant actively influences the client's financial results, contributing to increased profitability and the search for undiscovered reserves. Research into the content of consulting has made it possible to highlight its comprehensive nature and main types and directions. The systematization of financial consulting has made it possible to distinguish between corporate consulting (improving the quality of financial management, tax optimization, outsourcing, attracting investments) and personal consulting (forming a financial cushion, investment planning). The key functional areas of financial consulting in the modern business environment have been identified, including risk management, financial and investment consulting, and anti-crisis consulting, the demand for which has grown significantly as a result of military actions in Ukraine. At the micro level, financial consulting should become an important addition to the NBU's financial literacy programs, ensuring the quality of personal financial decisions and reducing information asymmetry regarding the financial environment. It has been determined that the development of the consulting market environment is hampered by the lack of relevant legislation, the fragmentation of the legal field, and the absence of a universal licensing or mandatory certification mechanism for financial advisors. International experience in financial consulting has been analyzed, demonstrating the need for fiduciary duty and unified regulatory oversight. Strategic ways to improve financial consulting are substantiated, which should include: the adoption of a relevant law; the introduction of a national system of mandatory certification; the integration of consulting into the recovery policy through targeted subsidization of business costs for attracting financial consulting services. The institutionalization of financial consulting is a necessary prerequisite for improving the well-being of the population, business efficiency, and the financial security of the country.

Keywords: financial consulting, financial stability, financial security, fiduciary duty, certification, crisis management.

Вступ. В сучасних умовах громадяни та бізнес щоденно мають приймати фінансові рішення, від обґрунтованості яких залежить їх фінансовий стан, добробут та ефективність діяльності. Для цього даним суб'єктам потрібно мати фінансову грамотність, бажано фінансову освіту, достатній обсяг інформації про фінансову систему, також потрібно володіти методичним інструментарієм оцінки альтернатив та розрахунку ефективності. Зрозуміло, що на загал таке просто не можливо. Хоч, звісно, питання фінансової грамотності населення є актуальним і на державному рівні, а наявність професійного фінансиста в бізнесі є вимогою об'єктивної реальності.

Тому, на сьогодні існують величезні перспективи в активному розвитку фінансового консалтингу. Професія фінансового консультанта може стати перспективною, адже наразі ми маємо значний потенціал в розвитку фінансового ринку, а клієнтами таких фахівців може бути кожна особа, кожен суб'єкт господарювання. А в умовах висококонкурентного середовища та макроекономічної невизначеності, зокрема через наслідки військових

дій в Україні, звернення до послуг фінансових консультантів має стати важливою умовою фінансової безпеки громадян та успішного функціонування суб'єктів господарювання.

Незважаючи на зростаючий попит на послуги фінансового консалтингу, особливо в антикризовому управлінні, розвиток даного сегменту ринку стримується системними бар'єрами, головним з яких є відсутність єдиного профільного законодавчого регулювання та фрагментованість правового поля. Ця ситуація створює значні ризики для фінансової безпеки домогосподарств, бізнесу та держави.

Матеріали та методи. Дослідження ґрунтується на системному аналізі концептуальних основ та функціональних напрямків фінансового консалтингу, завдяки чому здійснено систематизацію видів фінансового консалтингу за суб'єктами діяльності та функціональним напрямком. Метод порівняльного аналізу дозволив порівняти нормативно-правове регулювання фінансового консалтингу в Україні та міжнародний досвід. Використання бенчмаркінгу моделей професійної сертифікації визначило можливості для

розробки національних стандартів. Аналіз впливу фінансового консалтингу здійснено як на мікрорівні (фінансова грамотність населення, фінансова стійкість бізнесу), так і на макрорівні (глобальна інтеграція, фінансова безпека держави, детінізація).

Метою даного дослідження є системний аналіз сутності, структури та основних напрямків фінансового консалтингу на фінансову стійкість України, а також обґрунтування стратегічних шляхів вдосконалення його здійснення та нормативно-правового регулювання.

Результати. Фінансовий консалтинг є провідною складовою у сфері консалтингу загалом. Адже сучасний світ є фінансовим, і будь які рішення громадян, бізнесу, організації, країни приводять до відповідних змін у фінансовому становищі. Тому прийняття таких рішень має забезпечуватись відповідним обґрунтуванням, оцінкою альтернатив, ризиків. Для прийняття ефективних фінансових рішень громадянам може бути недостатньо освіти, досвіду, а суб'єктам господарювання – бракувати професіоналів.

Фінансовий консалтинг в сучасних умовах має визначатися не просто як процес надання інформації, а як стратегічний інструмент розвитку країни. Його сутність полягає у діяльності, що передбачає експертні консультації та оціночні висновки для вирішення фінансових проблем клієнта.

В вітчизняному правовому полі відсутнє визначення фінансового консалтингу, його змісту та особливостей. Також відсутній спеціальний нормативно-правовий акт, який би врегулював дану діяльність. В Національному класифікаторі України також відсутня назва професії «фінансовий консультант», присутні лише «консультант з податків і зборів», «консультант з ефективності підприємництва», «консультант з економічних питань», «експерт-консультант із страхування». Діяльність консультантів передбачена в КВЕД-2010 лише в розділі «Інша професійна, наукова та технічна діяльність».

Щодо визначення фінансового консалтингу, то погоджуємось з формулюванням Пшика Б. І., який визначає його як процес використання відповідних вимог і технологій, що дає змогу сформулювати потрібну інформацію щодо розробки оптимальних фінансових рішень у напрямі формування, ефективного використання та інвестування фінансових ресурсів клієнта, ураховуючи не лише наявну ситуацію, фінансові можливості та обмеження, а й перспективи подальшого розвитку [1, с. 29].

За класифікацією консалтингових послуг згідно Європейського довідника-показника консультантів з менеджменту, діяльність консультанта з фінансового управління направлена на пошук джерел фінансових ресурсів; оцінювання й підвищення поточної фінан-

сової ефективності діяльності організації замовника; зміцнення фінансового становища в перспективі; фінансове планування й контроль оподаткування, бухгалтерський облік, кредитування, страхування, управління прибутком і собівартістю, платоспроможністю [2, с. 62].

В сучасних умовах роль фінансового консультанта набуває комплексного характеру:

- на експертному рівні фінансовий консультант, маючи відповідну освіту, знання, досвід, повноваження може оцінити фінансовий стан клієнта;
- на дорадчому рівні – надати обґрунтовані рекомендації щодо поліпшення фінансового становища;
- на підприємницькому, ключовому рівні – клієнт отримує не просто рекомендації, а практичну допомогу у впровадженні та досягненні бажаних фінансових результатів.

Систематизація фінансового консалтингу дозволяє виділити дві основні категорії за суб'єктом діяльності:

- особистий (персональний) консалтинг орієнтований на окремих осіб, домогосподарства; його ключовою метою є покращення якості управління особистими фінансами, оптимізація фінансових ресурсів, розвиток культури споживання та заощаджень, формування фінансової подушки безпеки, фінансові інвестиції, активна роль на фінансовому ринку, розуміння стану фінансового середовища;
- корпоративний консалтинг спрямований на управління фінансами підприємств, включаючи фінансовий аутсорсинг; має на меті підвищення ефективності господарювання завдяки збільшенню прибутковості, оптимізації фінансових ресурсів, податковому плануванню, супровід інвестиційних проектів та інвестиційне проектування, операції з цінними паперами, розробка системи та механізму фінансового менеджменту.

При цьому фінансовий консалтинг на мікрорівні має реалізовувати функцію індивідуалізації ефективних фінансових рішень. Адже консультанти можуть допомогти громадянам, які не мають змоги навчатись управлінню фінансами, створювати резервні фонди. Це зміцнює фінансову безпеку домогосподарств, а, крім того, знижує інформаційну асиметрію, підвищуючи довіру до ринку цінних паперів. Погоджуємось з формулюванням І. Тяжкороб: «Інвестиційна активність громадян безпосередньо залежить від їх готовності та здібностей сприймати фінансові технології, з вигодою для себе використовувати нові фінансові продукти» [3, с. 408].

Для суб'єктів господарювання фінансовий консалтинг є важливим механізмом виживання, адаптації та економічної інтеграції України. Адже консультанти можуть виступати посередниками,

допомагаючи їм орієнтуватися у складних умовах міжнародних програм фінансування. Ця підтримка має включати також перехід на європейські стандарти звітності, що є обов'язковою умовою для залучення зовнішнього фінансування.

Наразі, за дослідженням Кременя В.М., основні фінансові питання, що вітчизняний бізнес ставить перед фінансовими консультантами є використання нових інструментів залучення фінансових ресурсів, мінімізація платежів та подолання неплатежів з боку конкурентів [4, с. 113].

На макрорівні фінансовий консалтинг є вагомим чинником забезпечення стабільності національної економіки, підвищуючи якість управління фінансами на рівні окремих суб'єктів. Якісний консалтинг відіграє критичну роль у системі протидії фінансовим злочинам та детінізації, забезпечуючи комплаєнс, мінімізацію податкових ризиків та дотримання вимог Держфінмоніторингу щодо запобігання відмиванню коштів.

В умовах макроекономічної невизначеності особливо вагому роль мають відігравати такі функціональні напрямки фінансового консалтингу:

- управління ризиками посилює довгострокову стійкість підприємств і компенсує нестачу кваліфікованого персоналу;

- фінансово-інвестиційний консалтинг допомагає в підвищенні інвестиційної привабливості, реалізації ефективних інвестиційних проектів, адаптації до міжнародних стандартів для залучення грантів, фінансової допомоги, кредитів від зарубіжних фінансових установ;

- антикризовий консалтинг та реструктуризація стали особливо актуальними через значні втрати бізнесу внаслідок військових дій.

Існує також особлива категорія фінансових консультантів, які отримують комісійні від третіх осіб (банківські установи, страхові компанії, пенсійні фонди, інвестиційні компанії, професійні посередники фондового ринку) за активізацію продажу їх фінансових продуктів. І хоча умовно «базовий» клієнт так само отримує вигоду, в таких умовах йому варто усвідомлювати, що безпосередньо зацікавленою при цьому є відповідна фінансова установа.

Так, шляхом надання консультаційних послуг банківські установи сприяють підвищенню фінансо-

вої грамотності клієнтів, їх лояльності до банківських продуктів, а це сприяє збільшенню обсягів продажу банківських продуктів [5, с. 125]. Для задоволення потреб клієнта банки можуть надавати спеціфічні консалтингові послуги під конкретні запити на підставі договірних зобов'язань.

Важливою складовою в системі фінансового консалтингу є представники державних або спеціальних фінансових інституцій (Державна податкова служба України, Пенсійний фонд України, Державна служба зайнятості). Посадові особи даних установ надають професійні фінансові консультації, що мають позитивний вплив на фінансові рішення їх клієнтів. Разом з тим, результатом їх впливу на отримувачів консультативних послуг є досягнення і позитивного суспільного ефекту, який для даних осіб є пріоритетним.

Погоджуємось з думкою Соболевської К.О. та Тучак Т.В. [6, с. 102], що залучення фінансових консультантів у сфері оподаткування може сприяти «ефективному механізму бюджетування податків, який зможе мінімізувати податкові ризики платника». Використання консультативної підтримки в сфері зайнятості забезпечуватиме підвищенню економічного потенціалу держави. Професійна робота консультантів в пенсійній сфері покращить реалізацію державою соціальної функції та сприятиме добробуту населення в частині заохочення його до участі в системі накопичувального пенсійного забезпечення.

Узагальнюючи існуючі характеристики фінансового консалтингу можемо розглядати його види та напрями, що наведені в табл. 1.

Незважаючи на позитивну динаміку розвитку послуг фінансового консалтингу (частка становить приблизно 17% ринку вітчизняних консалтингових послуг [2, с. 63], тоді як за даними Європейської федерації асоціацій управлінських консультантів FEACO (European Federation of Management Consultancies Associations) питома вага фінансового консалтингу становила лише 11,7% [1, с. 29]), його розвиток стримується низкою системних бар'єрів. Перш за все, в Україні відсутнє профільне законодавче регулювання фінансового консалтингу, стандарти якості надання цих послуг, спеціалізовані органи регулювання. Як зазначають О.О. Другов і Д. Вавжиняк «сфера фінансового консалтингу в

Таблиця 1

Систематизація видів на напрямів фінансового консалтингу

Характеристика	Види та напрями
за ознакою отримувача консультаційної послуги:	особистий та корпоративний (бізнес-консалтинг);
за особливостями надавача консультаційної послуги:	комерційний, інституційний та державний;
за напрямками/ змістом консультації:	інвестиційний, антикризовий, пенсійний, податковий, страховий, банківський, комплексний

Джерело: складено авторами

Україні потребує розвитку і встановлення певних «правил гри» для забезпечення ефективної діяльності та реального виконання соціального замовлення на ці послуги» [7, с. 131].

Також, відсутній механізм ліцензування чи обов'язкової сертифікації для фінансових консультантів. Це створює ризики отримання інформації від непрофесійних людей, які не беруть на себе відповідальність за неї. Така прогалина залишає громадян та бізнес незахищеними від некомпетентних порад, які вони можуть отримати без зваженої оцінки фахової підготовки консультанта, або навіть в соціальних мережах, публічному просторі.

В вітчизняному просторі саморегулювувальна організація «Всеукраїнська асоціація консультантів з управління» (СМС-Ukraine) має «Етичний кодекс консультанта», який «ґрунтується на цінностях і принципах менеджменту консультантів, прийнятих Міжнародною Радою Інститутів управлінського консалтингу (ICMCI)» [8]. Проте, такі стандарти і принципи мають бути затверджені на законодавчому рівні.

Крім того, для вітчизняного бізнесу характерним є відсутність культури планомирного співробітництва, системної неготовності до ризик-менеджменту, що є характерним для розвинених країн. Більшість вітчизняних компаній, навіть якщо і звертаються за допомогою до фінансових консультантів, роблять це лише в умовах кризи. Затверджені в податковому полі пільги щодо оподаткування вартості послуг, субсидування або компенсації витрат з фінансового консалтингу можуть стати вагомим аргументом для співпраці господарюючих суб'єктів з консалтинговими компаніями.

За системою взаємодії з клієнтом фінансові консультанти можуть надавати фінансові послуги за винагороду, яка розраховується як відсоток від вартості обслуговуваних активів. Така взаємодія спонукає консультанта сприяти підвищенню вартості активів клієнта, активно супроводжувати його фінансові рішення. В Україні розповсюдженою є також почасова оплата роботи консультанта, яка проте не може бути низькою через ризик шахрайства або некомпетентності. Але при цьому мають бути фіксовано також визначені коефіцієнти отриманого економічного ефекту для таких послуг за обумовленими критеріями. Так, наприклад, критерієм довгострокового успішного співробітництва є планка – на 5% зростання прибутку клієнта протягом року.

Значною проблемою для активізації професійного фінансового консалтингу є низька довіра та побоювання втрати конфіденційності. Тому важливо, враховуючи міжнародний досвід (наприклад, Financial Conduct Authority (FCA) у Великій Британії), створити єдиного регулятора діяльності фінан-

сових консультантів. В правовому полі ключовим елементом, який забезпечує захист клієнта, є концепція фідучіарного обов'язку, яка зобов'язує радника діяти виключно в найкращих інтересах бенефіціара, незалежно від власних інтересів.

Корисною є оцінка міжнародних моделей сертифікації діяльності фінансових консультантів. Так, в США передбачено отримання сертифікатів [9]: CFP – фінансове планування; CFA – фінансовий аналітик, яка орієнтована на інвестиційний аналіз та корпоративні фінанси; PFS – персональний фінансовий спеціаліст. Вони слугують бенчмарком для запровадження національних стандартів, що мають поєднувати професійну освіту, практичний досвід та фідучіарний етичний обов'язок.

В.М. Кремень пропонує основні чинники конкурентоздатності консалтингових компаній, серед яких бездоганна репутація, професіоналізм, незалежність та висока кваліфікація фахівців, системний та комплексний підхід, висока якість послуг, своєчасність їх виконання, гнучкість цінової політики, індивідуальний підхід до клієнта, довгостроковість співпраці, креативність та інноваційність, широка географія [4, с. 111].

Зарубіжний досвід підтверджує необхідність сприяння держави та дії місцевих органів влади по створенню регіональних консультаційних центрів (у США на базі великих державних університетів) [10], які забезпечуватимуть надання консультаційних послуг, і, що не менш важливо, з врахуванням регіональних особливостей і потреб.

Важливим аспектом доброчесності фінансового консалтингу має бути наявність полісів страхування професійної відповідальності.

Також важливо забезпечити професійний рівень фінансових консультантів шляхом впровадження відповідних освітніх програм та підвищення кваліфікації.

Висновки. Фінансовий консалтинг є важливим чинником забезпечення добробуту громадян, фінансової стійкості бізнесу та фінансової безпеки країни. Його інституціоналізація є необхідною передумовою для підвищення фінансової грамотності, адаптації бізнесу до міжнародних вимог та мінімізації макроекономічних ризиків. Наразі найбільшою перешкодою його розвитку є фрагментованість правового поля та відсутність єдиних професійних стандартів.

З метою вдосконалення застосування фінансового консалтингу слід прийняти профільне законодавство для усунення правових прогалин. Основою підвищення довіри та захисту клієнтів є законодавче закріплення фідучіарного обов'язку, особливо для консультантів, які обслуговують домогосподарства.

Надзвичайно актуальним є створення під загальним наглядом Національного банку України або

саморегульованих організацій національної системи обов'язкової сертифікації для консультантів, які працюють з населенням. Ця система повинна вимагати належної фінансової освіти, практичного досвіду та успішного складання кваліфікаційного іспиту, залучаючи освітню інфраструктуру. Для забезпечення транспарентності також необхідне створення публічного Реєстру фінансових консультантів.

З метою стимулювання залучення фінансового консалтингу в господарській діяльності доцільно запровадити програми субсидування або компенса-

ції витрат бізнесу на залучення фінансових консультантів у критичних сферах та актуальних напрямів. Також варто запровадити податкові стимули для самих консалтингових компаній, особливо тих, що спеціалізуються на обслуговуванні фізичних осіб. Адже це сприятиме розвитку внутрішнього фінансового ринку.

Перспективою подальших досліджень в цьому напрямку має бути розробка організаційного та інституційного механізму управління діяльністю фінансового консалтингу.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Пшик Б. І. Фінансовий консалтинг в управлінні персональними фінансами як важливий чинник розвитку ринку цінних паперів. *Соціально-економічні проблеми сучасного періоду України*. 2022. Випуск 6 (158). С. 27–33. DOI: <https://doi.org/10.36818/2071-4653-2022-6-4>
2. Павликівська О., Плекан У. Фінансовий консалтинг: тенденції та особливості розвитку в Україні. *Галицький економічний вісник*. 2020. № 5 (66). С. 59–66. DOI: https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2020.05
3. Тяжкороб І. Подолання інформаційної асиметрії в управлінні персональними фінансами: технології фінансово-інвестиційного консалтингу. *Acta Academiae Beregsasiensis. Economics*. 2024. Випуск 6. URL: <https://doi.org/10.58423/2786-6742/2024-6-404-418>
4. Кремінь В. М. Сучасний стан та перспективи розвитку ринку консалтингових послуг в Україні. URL: <https://ir.kneu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/37f5f02d-0fd3-4c50-b83f-c759d544bc4b/content>
5. Колеснікова Л. Л. Фінансовий консалтинг з управління персональними фінансами клієнтів як чинник збільшення проднанвантаження у клієнтів банку. *Фінансовий простір*. 2021. №4 (44). С. 124–132. DOI: [https://doi.org/10.18371/фр.4\(44\).2021.124132](https://doi.org/10.18371/фр.4(44).2021.124132)
6. Соболевська К. О., Тучак Т. В. Специфіка професії податкового консультанта. *Débats scientifiques et orientations prospectives du développement scientifique*. Volume 1. 5 février 2021. Paris, République française. DOI: <https://doi.org/10.36074/logos-05.02.2021.v1.32>
7. Другов О.О., Вавжиняк Д. Особистий фінансовий консалтинг: світовий досвід та перспективи розвитку в Україні. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка»*. 2023. Вип. 7. №1. С. 130–139. URL: <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2023/apr/30061/vse4-132-141.pdf>
8. Етичний кодекс консультанта. ГО «Всеукраїнська асоціація консультантів з управління» (СМС-Ukraine). URL: https://www.cmc-ukraine.com/f/Ethic_code_CMC_Ukraine_member2023.pdf
9. The Top 3 Financial Advisor Credentials. URL: <https://www.investopedia.com/articles/personal-finance/060515/top-3-financial-advisor-credentials.asp> (accessed 03.10.2025).
10. Тяжкороб І. В., Пшик Б. І., Циганчук Р. О., Холобова О. О., Сокирка Д. С. Консалтинг у фінансово-інвестиційному забезпеченні розвитку регіональної економіки. *Фінансово-кредитні діяльність: проблеми теорії і практики*. 2021. № 6 (41). С. 147–160. DOI: <https://doi.org/10.18371/fcapter.v6i41.251426>

REFERENCES:

1. Pshyk B.I. (2022). Finansovyi konsaltnyh v upravlinni personalnymy finansamy yak vazhlyvyi chynnyk rozvytku rynku tsinnykh paperiv. [Financial consulting in personal finance management as an important factor in the development of the securities market]. *Sotsialno-ekonomichni problemy suchasnoho periodu Ukrainy*. Vol. 6 (158). P. 27–33. URL: <https://doi.org/10.36818/2071-4653-2022-6-4> (accessed 03.10.2025).
2. Pavlykivska O., Plekan U. (2020). Finansovyi konsaltnyh: tendentsii ta osoblyvosti rozvytku v Ukraini. [Financial consulting: trends and characteristics of development in Ukraine]. *Halytskyi ekonomichnyi visnyk*. No. 5 (66). P. 59–66. URL: https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2020.05 (accessed 03.10.2025).
3. Tiazhkorob I. (2024). Podolannia informatsiinoi asymetrii v upravlinni personalnymy finansamy: tekhnolohii finansovo-investytsiinoho konsaltnyhu. [Overcoming information asymmetry in personal finance management: financial and investment consulting technologies]. *Acta Academiae Beregsasiensis. Economics*. Vol. 6. DOI: <https://doi.org/10.58423/2786-6742/2024-6-404-418> (accessed 03.10.2025).
4. Kremin V.M. Suchasnyi stan ta perspektyvy rozvytku rynku konsaltnykh posluh v Ukraini. [Current state and prospects for the development of the consulting services market in Ukraine]. URL: <https://ir.kneu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/37f5f02d-0fd3-4c50-b83f-c759d544bc4b/content> (accessed 03.10.2025).

5. Koliesnikova L.L. (2021). Finansovyi konsaltnykh z upravlinnia personalnymy finansamy kliientiv yak chynnyk zbilshennia prodnavantazhennia u kliientiv banku. [Financial consulting on managing clients' personal finances as a factor in increasing the loan portfolio of bank clients]. *Finansovyi prostir*. No. 4 (44). P. 124–132. DOI: [https://doi.org/10.18371/fp.4\(44\).2021.124132](https://doi.org/10.18371/fp.4(44).2021.124132) (accessed 03.10.2025).
6. Sobolevska K.O., Tuchak T.V. Spetsyfika profesii podatkovoho konsultanta. [Specifics of the tax advisor profession]. *Débats scientifiques et orientations prospectives du développement scientifique*. Volume 1. 5 février 2021. Paris, République française. DOI: <https://doi.org/10.36074/logos-05.02.2021.v1.32> (accessed 03.10.2025).
7. Druhov O.O., Vavzhyniak D. (2023). Osobystyi finansovyi konsaltnykh: svitovyi dosvid ta perspektyvy rozvytku v Ukraini. [Personal financial consulting: global experience and prospects for development in Ukraine]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu "Lvivska politekhnika"*. Vol. 7. No. 1. P. 130–139. URL: <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2023/apr/30061/vse4-132-141.pdf> (accessed 03.10.2025).
8. Etychnyi kodeks konsultanta. [Consultant Code of Ethics] НО “Vseukrainska asotsiatsiia konsultantiv z upravlinnia” (CMC-Ukraine). URL: <https://www.investopedia.com/articles/personal-finance/060515/top-3-financial-advisor-credentials.asp> (accessed 03.10.2025).
9. The Top 3 Financial Advisor Credentials. URL: <https://www.investopedia.com/articles/personal-finance/060515/top-3-financial-advisor-credentials.asp> (accessed 03.10.2025).
10. Tiazhkorob I.V., Pshyk B.I., Tsyhanchuk R.O., Kholobova O.O., Sokyryka D.S. (2021). Konsaltnykh u finansovo-investytsiinomu zabezpechenni rozvytku rehionalnoi ekonomiky. [Consulting in financial and investment support for regional economic development]. *Finansovo-kredytni diialnist: problemy teorii i praktyky*. No. 6 (41). P. 147–160. DOI: <https://doi.org/10.18371/fcaptp.v6i41.251426> (accessed 03.10.2025).

Стаття надійшла: 07.10.2025

Стаття прийнята: 23.10.2025

Стаття опублікована: 28.11.2025